

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Μάθημα Κατεύθυνσης

- 1. Γενικότερες Οδηγίες διδασκαλίας του μαθήματος**
- 2. Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2023-2024**

I. ΣΚΟΠΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ

Γενικός σκοπός της διδασκαλίας των Λατινικών είναι η εξοικείωση των μαθητών/τριών με τον λατινικό λόγο μέσω της γλωσσικής ανάλυσης και ερμηνείας επιλεγμένων κειμένων της λατινικής γραμματείας.

Η φιλοσοφία των **Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων** (ΝΑΠ) για τα Λατινικά κινείται σε έξι άξονες:

1. Οι μαθητές/τριες να καλλιεργούν αναγνωστικές δεξιότητες.

Η ορθή ανάγνωση του κειμένου περιλαμβάνει: Εκφραστική ανάγνωση, Ορθό τονισμό των λέξεων, Ορθή προφορά φθόγγων, Χρήση των σημείων στίξης

Το θέμα του **ορθού τονισμού** είναι πολύ σημαντικό, μιας και πολλές φορές συνδέεται με την ορθή αναγνώριση ενός γραμματικού τύπου (π.χ. *pervēnit*: ενεστώτας αλλά *pervēnit*: παρακείμενος / *habēre*: β΄ συζυγίας αλλά *legēre*: γ΄ συζυγίας).

2. Οι μαθητές/τριες να μεταφράζουν σε άρτιο νεοελληνικό λόγο το κείμενο.

Οι μεταφραστικές δεξιότητες περιλαμβάνουν: Χωρισμό των περιόδων του κειμένου σε προτάσεις, Αναγνώριση των προσώπων και των χρόνων των ρημάτων, Διάταξη και σύνδεση των λέξεων, Συντακτική αναγνώριση των λέξεων, Ορθή απόδοση του κειμένου σε άρτιο νεοελληνικό λόγο

3. Οι μαθητές/τριες να συσχετίζουν το κείμενο με τον δημιουργό στον οποίο ανάγεται, το ιστορικό πλαίσιο και το συγκεκριμένο του.

Στον άξονα αυτό αναμένεται ερμηνευτική απόδοση του κειμένου με:

- Αναφορά στον χώρο, τον χρόνο, τα πρόσωπα και τα γεγονότα

- Σύνδεση του δημιουργού στον οποίο ανάγεται το κείμενο με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του

Πρόκειται για σημαντική καινοτομία των ΝΑΠ. Τα κείμενα εξετάζονται πλέον σε σχέση με το επικοινωνιακό πλαίσιο στο οποίο ανάγονται, με τον δημιουργό και την εποχή τους. Οι εισαγωγές που προτάσσονται των κειμένων στο σχολικό εγχειρίδιο, φωτίζουν το κείμενο και πρέπει να τυγχάνουν της δέουσας σημασίας. Επίσης, για την αποτελεσματικότερη ένταξη των κειμένων στο ιστορικό, κοινωνικό και

πολιτιστικό τους περιβάλλον, σημαντική είναι και η δυνατότητα συμβολής της Εισαγωγής στην αρχή του βιβλίου της Β΄ Λυκείου, η οποία επίσης πρέπει να αξιοποιείται καταλλήλως.

- 4. Οι μαθητές/τριες να αντιλαμβάνονται τον ιδιάζοντα ιδεολογικό πλούτο της ρωμαϊκής κοινωνίας επισημαίνοντας αξίες των Ρωμαίων που αποτυπώνονται και προβάλλονται στα κείμενα.**

Ο άξονας αυτός σχετίζεται με τον προηγούμενο και επίσης αποτελεί σημαντική καινοτομία των ΝΑΠ. Μέσα από τα κείμενα πρέπει να προβληθεί ο σημαντικός ρόλος της λατινικής λογοτεχνίας στην ηθική, πνευματική και ψυχική καλλιέργεια του ατόμου και να γίνουν κατανοητές τόσο οι αξίες που διέπουν τον κλασικό ελληνορωμαϊκό κόσμο όσο και η συμβολή του τελευταίου στη διαμόρφωση του νεότερου ευρωπαϊκού πολιτισμού.

- 5. Οι μαθητές/τριες να αναγνωρίζουν λέξεις της λατινικής που παρουσιάζουν ετυμολογική συγγένεια με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες και να συνειδητοποιήσουν τον βαθμό επίδρασης της λατινικής στις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες, εμπλουτίζοντας παράλληλα το λεξιλόγιό τους.**

Πρόκειται για μία από τις πιο χρήσιμες πτυχές στη διδασκαλία των Λατινικών, αφού η ενίσχυση συνεκτικών στοιχείων και κοινών τόπων στη γλώσσα συμβάλλει στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

- 6. Οι μαθητές/τριες να κατέχουν τα εκάστοτε διδακτέα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα.**

Η γνώση της λατινικής γραμματικής και του συντακτικού αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορέσουν να αποδώσουν οι υπόλοιποι άξονες. Απαραίτητη πρέπει να είναι η προσπάθεια διασύνδεσης των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της λατινικής με τα αντίστοιχα της αρχαίας ελληνικής, ώστε να κατανοηθούν καλύτερα (π.χ. η διδασκαλία των γερονδιακών επιβάλλεται να γίνεται σε συνάρτηση με τα ρηματικά επίθετα σε -τέος, η διδασκαλία της αφαιρετικής απολύτου σε συνάρτηση με τη γενική απόλυτο).

Η φιλοσοφία των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων αποσκοπεί στο να επικαιροποιήσει το μάθημα και να το καταστήσει όσο γίνεται πιο χρήσιμο, συνδέοντάς το με τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Βλ. επίσης εκτενέστερο κείμενο στην ιστοσελίδα του μαθήματος (στο ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ), με τίτλο «**Η φιλοσοφία των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων στα Λατινικά**».

II. ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

Πασχάλη, Μ. & Σαββαντίδη, Γ. *Λατινικά Β' Τάξη Ενιαίου Λυκείου, Θεωρητική κατεύθυνση*. Εισαγωγή: Νικήτα, Δ. Ζ. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. 2000

Πασχάλη, Μ. & Σαββαντίδη, Γ. *Λατινικά Γ' Τάξη Ενιαίου Λυκείου, Θεωρητική κατεύθυνση*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. 2000

Τζάρτζανου, Α. *Λατινική Γραμματική*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ 2023-2024

Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

	Περίοδοι	ΔΕ / ΔΕ
Επανάληψη ΔΕ/ΔΕ της Β' τάξης	4	
Μάθημα XXIII: Ένας υπέροχος άνθρωπος		<u>Βλ. παρακάτω, ΔΕ/ΔΕ Μαθήματος XXIV.</u>
Μάθημα XXIV: Το πάθημα ενός ψεύτη	5	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου ✓ Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες ✓ Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα: Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού διδάσκονται και τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα του μαθήματος XXIII, το οποίο δεν διδάχθηκε την προηγούμενη σχολική χρονιά 2022-23. Αναλυτικά: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Η υποτακτική παρατατικού ενεργητικής φωνής της α', β', γ' και δ' συζυγίας ✓ Η υποτακτική παρατατικού παθητικής φωνής της α', β', γ' και δ' συζυγίας ✓ Η υποτακτική μέλλοντα ενεργητικής φωνής της α', β', γ' και δ' συζυγίας ✓ Η υποτακτική παρατατικού και μέλλοντα του ρήματος sum ✓ Η υποτακτική παρακειμένου ενεργητικής φωνής της α', β', γ' και δ' συζυγίας ✓ Η υποτακτική παρακειμένου παθητικής φωνής της α', β', γ' και δ' συζυγίας ✓ Η υποτακτική υπερσυντελείκου ενεργητικής φωνής της α', β', γ' και δ'

		<p>συζυγίας</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Η υποτακτική υπερσυντελικού παθητικής φωνής της α', β', γ' και δ' συζυγίας ✓ Η υποτακτική παρακειμένου και υπερσυντελικού του ρήματος sum ✓ Η υποτακτική στις δευτερεύουσες προτάσεις ✓ Ο κανόνας της ακολουθίας των χρόνων [consecutio temporum] Η ακολουθία των χρόνων θα διδαχθεί εκτενέστερα και θα εμπεδωθεί στο πλαίσιο της διδασκαλίας των δευτερευουσών προτάσεων (μάθημα XXXV κ.ε.). ✓ Η σύνταξη του συνδέσμου cum [ιστορικός ή διηγηματικός, χρονικός] ✓ Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
<p>Μάθημα XXV: Πώς ένα σύκο στάθηκε αφορμή να καταστραφεί η Καρχηδόνα</p>	<p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα: <ul style="list-style-type: none"> > Η προστακτική ενεστώτα ενεργητικής φωνής α', β', γ' και δ' συζυγίας > Η προστακτική μέλλοντα ενεργητικής φωνής α', β', γ' και δ' συζυγίας > Η προστακτική ενεστώτα παθητικής φωνής α', β', γ' και δ' συζυγίας > Η προστακτική μέλλοντα παθητικής φωνής α', β', γ' και δ' συζυγίας > Η ιδιαιτερότητα των ρημάτων fero, dico, ducō, facio και sum στο β' ενικό πρόσωπο στην προστακτική ενεστώτα ενεργητικής φωνής > Η απαγόρευση > Οι προθέσεις ante και post • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.

Μάθημα XXVI: Ο Πλίνιος αναγγέλλει ένα θλιβερό γεγονός	2	<ul style="list-style-type: none"> • Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα <ul style="list-style-type: none"> > Τα παραθετικά των επιθέτων > Τα παραθετικά των επιρρημάτων > Ο β' όρος σύγκρισης <p><u>Βλ. Σημείωση στο τέλος του Προγραμματισμού.</u></p>
Μάθημα XXVII: Το πνεύμα ωριμάζει όπως οι καρποί	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα (διδασκαλία και πλήρης αναγνώριση στο κείμενο): <ul style="list-style-type: none"> • Τα ανώμαλα παραθετικά • Απόλυτη σύγκριση • Απουσία της οριστικής στον πλάγιο λόγο • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XXVIII: Στα ίχνη ενός δραπέτη δούλου	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα: <ul style="list-style-type: none"> • Το ρήμα eo, ii (ivi), itum, ire • Ο προσδιορισμός του τόπου • Ο προσδιορισμός του χρόνου • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XXIX: Ο Οκταβιανός, ο παπουτσής και το κοράκι		<p>Βλ. Σημείωση στο τέλος του Προγραμματισμού.</p>

Μάθημα XXX: Ο Λικίνιος Μουρήνας και τα ήθη της Ανατολής		Βλ. Σημείωση στο τέλος του Προγραμματισμού.
Μάθημα XXXI: Η γενναιότητα δεν βγαίνει πάντα σε καλό		Βλ. Σημείωση στο τέλος του Προγραμματισμού.
Μάθημα XXXII: Ένας πανηγυρικός της λογοτεχνίας	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα: <ul style="list-style-type: none"> > Το γερούνδιο (ρηματικό ουσιαστικό ρημάτων ενεργητικής σημασίας και των αποθετικών ρημάτων). Σχηματισμός του. > Η συντακτική χρήση των πτώσεων του γερονδίου: <ul style="list-style-type: none"> i. Η γενική ως συμπλήρωμα ουσιαστικών και επιθέτων και των προθέσεων causa, gratia. ii. Η δοτική του γερονδίου που εκφράζει τον σκοπό. iii. Η εμπρόθετη αιτιατική του γερονδίου για την έκφραση του σκοπού ή προορισμού. iv. Η αφαιρετική: <ul style="list-style-type: none"> Εμπρόθετη για τη δήλωση αφετηρίας, αναφοράς, κ.τ.λ. Απρόθετη για τη δήλωση του τρόπου. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XXXIII: Καιρός για ανασυγκρότηση	5	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα: <ul style="list-style-type: none"> > Το γερονδιακό (ρηματικό επίθετο παθητικής σημασίας). Σχηματισμός του. > Η παθητική περιφραστική συζυγία.

		<ul style="list-style-type: none"> i. Προσωπική σύνταξη ii. Απρόσωπη σύνταξη iii. Το ποιητικό αίτιο του γερονδιακού iv. Παράλειψη του sum <ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XXXIV: Ο Σκιπίωνας ο Αφρικανός και οι λήσταρχοι	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα: <ul style="list-style-type: none"> > Το σουπίνο (ρηματικό ουσιαστικό). Σχηματισμός του. > Συντακτική χρήση του σουπίνου: <ul style="list-style-type: none"> i. Συντακτική χρήση της αιτιατικής. ii. Συντακτική χρήση της αφαιρετικής > Ο σκοπός με ρήματα κίνησης: <ul style="list-style-type: none"> i. Με σουπίνο σε αιτιατική ii. Με εμπρόθετη αιτιατική του γερονδίου iii. Με εμπρόθετη γενική του γερονδίου • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XXXV: Ο φιλόσοφος μπροστά στα δεινά της εξορίας	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Ακολουθία χρόνων υποτακτικής (βλ. Μαθήματα XXIII και XXIV)

		<p>> Οι αιτιολογικές προτάσεις</p> <p>[Οι αιτιολογικές προτάσεις, όπως και όλες οι δευτερεύουσες προτάσεις, διδάσκονται με βάση τα σχετικά παραδείγματα όλων των Μαθημάτων της Β΄ και της Γ΄ τάξης.]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XXXVI: Μια απόπειρα δωροδοκίας	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Οι τελικές προτάσεις • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XXXVII: Η κατάρα των εμφυλίων πολέμων	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Οι επιρρηματικές συμπερασματικές προτάσεις • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XXXVIII: Η μοίρα της Καικιλίας	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο:

		<p>> Οι χρονικές προτάσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Θεματογραφία	4	
Ανακοίνωση εργασιών - Επαναλήψεις - Διαγωνίσματα	4	Σημείωση: Κάποιες από τις περιόδους που διατίθενται για Θεματογραφία και για Ανακοίνωση Εργασιών – Επαναλήψεις – Διαγωνίσματα, αν και όπου κρίνεται σκόπιμο, να διατίθενται για τη διδασκαλία των συγκεκριμένων Μαθημάτων.
<p><u>Σημείωση:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα του Μαθήματος XXIII ενδείκνυται να διδαχθούν κατά τη διδασκαλία του μαθήματος XXIV, ώστε να κατακτηθούν τα φαινόμενα μέσα σε κειμενικό πλαίσιο. 2) Τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα του Μαθήματος XXVI ενδείκνυται να διδαχθούν κατά τη διδασκαλία του μαθήματος XXVII, ώστε να κατακτηθούν τα φαινόμενα μέσα σε κειμενικό πλαίσιο. 3) Τα συντακτικά φαινόμενα των Μαθημάτων XXIX, XXX και XXXI αναφέρονται και διδάσκονται κάθε φορά που συναντώνται στα υπόλοιπα Μαθήματα. 4) Κατά τη διδασκαλία των δευτερευουσών προτάσεων γίνεται αναφορά σε αντίστοιχα παραδείγματα και από τα υπόλοιπα Μαθήματα. 		

Σύνολο	60	

Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

Μάθημα XXXIX: Ένα πρότυπο ιδανικού ανθρώπου	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Οι υποθετικοί λόγοι • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XL: Ακλόνητη αποφασιστικότητα μπροστά στις απειλές του δικτάτορα	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Οι εναντιωματικές και παραχωρητικές προτάσεις • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XLI: Μίλα για να σε καταλαβαίνουν, όχι για να μιλάς		<u>Το κεφάλαιο αυτό παραλείπεται εντελώς.</u>
Μάθημα XLII: Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα	5	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την

		<p>αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Οι αναφορικές προτάσεις: <ul style="list-style-type: none"> i. Επιθετικές αναφορικές <ul style="list-style-type: none"> α. Αναφορικές προσδιοριστικές β. Προσθετικές αναφορικές ii. Επιρρηματικές αναφορικές iii. Ουσιαστικές αναφορικές • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XLIII: Η οργή της μάνας	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Οι ευθείες ερωτήσεις (πραγματικές - ρητορικές) <ul style="list-style-type: none"> i. μερικής άγνοιας ii. ολικής άγνοιας (απλές - διμελείς) • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XLIV: Η ζωή των τυράννων	5	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Οι πλάγιες ερωτήσεις • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών

		του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XLV: Μια επιστολή στα Ελληνικά αναπτρώνει το ηθικό των πολιορκημένων	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισημάνση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Οι βουλευτικές προτάσεις • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XLVI: Το γενικό συμφέρον μπαίνει πριν από το ατομικό		<u>Το κεφάλαιο αυτό παραλείπεται εντελώς.</u>
Μάθημα XLVII: Ο Αύγουστος και η φιλαρέσκεια της κόρης του Ιουλίας	4	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισημάνση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικά φαινόμενα: <ul style="list-style-type: none"> > Οι ενδοιαστικές προτάσεις > quominus + υποτακτική > quip + υποτακτική > <u>Αφαίρεση</u> των παρατηρήσεων 3 και 5 • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XLVIII: Το ελάφι του Σερτωρίου	6	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισημάνση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικό φαινόμενο: <ul style="list-style-type: none"> > Ο πλάγιος λόγος

		<ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα XLIX: Η Πορκία και ο Βρούτος	5	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση, σύνταξη και ερμηνευτική απόδοση του κειμένου • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της λατινικής γλώσσας με την αρχαία και νέα ελληνική και τις σύγχρονες λατινογενείς γλώσσες • Συντακτικά φαινόμενα: <ul style="list-style-type: none"> > Ο προσδιορισμός του σκοπού: <ul style="list-style-type: none"> i. ad + αιτιατική γερουνδίου (μάθημα 32) ii. causa ή gratia + γενική γερουνδίου (μάθημα 34) iii. σουπίνο σε αιτιατική (μάθημα 34) iv. τελική πρόταση (μάθημα 36) v. αναφορική τελική πρόταση (μάθημα 42) > Η γερουνδιακή έλξη • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. Ερμηνεία του κειμένου με την προσέγγιση κεντρικών ιδεών του ρωμαϊκού κόσμου που αναδεικνύονται από αυτό.
Μάθημα L: Η φτώχεια και η απληστία είναι κακοί σύμβουλοι της εξουσίας		<u>Το κεφάλαιο αυτό παραλείπεται εντελώς.</u>
Θεματογραφία	5	<u>Βλ. παρακάτω, Σημείωση 1.</u>
Επαναλήψεις - Διαγωνίσματα Ανακοίνωση γραπτών εργασιών - πρότζεκτ	6	<p>Σημείωση:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Κάποιες από τις περιόδους που διατίθενται για Θεματογραφία και για Επαναλήψεις - Διαγωνίσματα, αν και όπου κρίνεται σκόπιμο, μπορεί να διατίθενται για τη διδασκαλία των συγκεκριμένων Μαθημάτων. 2. Η ανακοίνωση γραπτών εργασιών - πρότζεκτ μπορεί να γίνεται και κατά τη διδασκαλία των Μαθημάτων.
Σημείωση:		

Κατά τη διδασκαλία των δευτερευουσών προτάσεων γίνεται αναφορά σε αντίστοιχα παραδείγματα και από τα υπόλοιπα Μαθήματα.		
Σύνολο	52	